

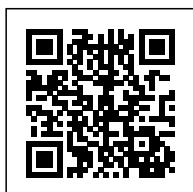

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA

VII. volební období

306/0

**Vládní návrh zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti
s účinností rekodifikace soukromého práva**

Zástupce předkladatele: min. spravedlnosti
Doručeno poslancům: 4. září 2014 v 0:06

Vládní návrh

ZÁKON

ze dne.....2014,

kterým se mění některé zákony v souvislosti s účinností rekodifikace soukromého práva

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o soudních poplatcích

Čl. I

Zákon č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění zákona č. 271/1992 Sb., zákona č. 273/1994 Sb., zákona č. 36/1995 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 160/1995 Sb., zákona č. 151/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 103/2000 Sb., zákona č. 155/2000 Sb., zákona č. 241/2000 Sb., zákona č. 255/2000 Sb., zákona č. 451/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 192/2003 Sb., zákona č. 555/2004 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 72/2006 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 115/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 123/2008 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 217/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 427/2010 Sb., zákona č. 218/2011 Sb., zákona č. 303/2011 Sb., zákona č. 457/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 19/2012 Sb., zákona č. 202/2012 Sb., zákona č. 396/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb., zákona č. 45/2013 Sb., zákona č. 167/2013 Sb. a zákona č. 293/2013 Sb., se mění takto:

1. V § 1 se na konci písmene b) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno c), které zní:

„c) zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem na žádost osoby oprávněné k jejímu podání.“

2. V § 2 odst. 1 se na konci písmene e) čárka nahrazuje tečkou a písmeno f) se zrušuje.

3. V § 2 se doplňuje odstavec 10, který zní:

„(10) Poplatníkem poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je osoba, na jejíž žádost se zápis provádí.“

4. V § 3 se doplňuje odstavec 6, který zní:

„(6) Ve věcech poplatků za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je příslušný krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud osoby, již se zápis ve veřejném rejstříku týká.“

5. V § 4 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Jde-li o poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, vzniká poplatková povinnost okamžikem podání žádosti u notáře osobou oprávněnou k jejímu podání.“.

6. V § 5 se za slovo „úkony“ vkládají slova „a poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem“.

7. V § 7 odst. 1 větě první se za slovo „Poplatek“ vkládají slova „ , s výjimkou poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem,“.

8. Za § 7 se vkládá nový § 7a, který včetně nadpisu zní:

„§ 7a

Výběr a odvod poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem

(1) Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem vybírá a odvádí plátce poplatku, kterým je notář, který zápis provádí.

(2) Plátce poplatku je povinen poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem od poplatníka vybrat, a to do 10 dnů po podání žádosti u notáře osobou oprávněnou k jejímu podání.

(3) Peněžní prostředky ve výši vybraného poplatku za zápis do veřejného rejstříku provedený notářem se vloží nebo převedou na samostatný účet v českých korunách v bance, ve spořitelním a úvěrním družstvu nebo v zahraniční bance, která má sídlo na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, určený výhradně pro tento účel, jehož majitelem je plátce poplatku.

(4) Plátce poplatku je povinen odvést poplatek správci poplatku do 15 dnů po provedení zápisu.“.

9. V § 8 se na konci odstavce 4 doplňuje věta „Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem nelze platit kolkovými známkami.“.

10. V § 9 se doplňují odstavce 10 a 11, které zní:

„(10) Není-li poplatníkem poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem plátcí poplatku zaplacen a plátce poplatku v důsledku toho tento poplatek nevybere, plátce poplatku tento zápis neprovede.

(11) Je-li plátce poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem v prodlení déle než 4 pracovní dny následující po dni splatnosti podle § 7a odst. 4, uloží mu správce poplatku zaplatit nezaplacenou část poplatku rozhodnutím a v něm stanoví zvýšení poplatku, a to ve výši 20 % nezaplacené části poplatku; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.“.

11. V § 10 se doplňuje odstavec 11, který zní:

„(11) Jde-li o poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, poplatková povinnost zaniká, pokud zápis nebyl proveden. Byl-li poplatek plátcem od poplatníka vybrán, vrátí jej plátce poplatku poplatníkovi.“

12. V § 11 odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „ , podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a kompenzace a dávek pěstounské péče“.

13. V § 11 odst. 2 písm. e) se za slovo „pracovního“ vkládají slova „nebo služebního“.

14. V § 11 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno u), které zní:

„u) odborová organizace, mezinárodní odborová organizace, organizace zaměstnavatelů a mezinárodní organizace zaměstnavatelů nebo jejich pobočné organizace ve věcech zápisu jejich vzniku, změny a zániku do veřejného rejstříku.“

15. V § 11 odst. 5 se za větu první vkládá věta „Osvobození podle odstavce 1 písm. g) a k) a osvobození podle odstavce 2 se vztahuje i na poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem.“

16. V příloze v položce 1 bodě 1 se za slovo „řízení“ vkládají slova „a za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu“.

17. V příloze se položka 2 zrušuje.

18. V příloze v položce 11 se na konci bodu 1 doplňuje písmeno f), které zní:

„f) za zápis obchodní firmy řádně založené obchodní korporace učiněný před zápisem obchodní korporace do veřejného rejstříku 1 000 Kč“.

19. Na konci přílohy se doplňuje položka 39, která včetně nadpisu zní:

„Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem

Položka 39

1. Za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem
a) za první zápis akciové společnosti do veřejného rejstříku	8 000 Kč
b) za první zápis osoby do veřejného rejstříku,
s výjimkou akciové společnosti nebo spolku	2 700 Kč
c) za změny nebo doplnění	1 000 Kč

2. Poplatek podle bodu 1 písm. c) se vybere za žádost pouze jednou bez ohledu na počet měněných nebo doplňovaných skutečností uvedených v žádosti. Změnou se rozumí i žádost o výmaz skutečnosti a zápis nové skutečnosti týkající se právnické osoby nebo pouze žádost o výmaz skutečnosti, není-li nahrazována jinou skutečností, nebo pouze žádost o zápis doplňované skutečnosti, nenahrazuje-li jinou skutečnost. Změnou se nerozumí žádost o výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku.

3. Poplatek podle této položky se nevybere za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem na základě žádosti příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem.“

Čl. II

Přechodné ustanovení

Pro řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se použije zákon č. 549/1991 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST DRUHÁ

Změna občanského soudního řádu

Čl. III

V § 9 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění zákona č. 158/1969 Sb., zákona č. 519/1991 Sb., zákona č. 24/1993 Sb., zákona č. 117/1994 Sb., zákona č. 216/1994 Sb., zákona 160/1995 Sb., zákona č. 238/1995 Sb., zákona č. 227/1997 Sb., zákona č. 15/1998 Sb., zákona č. 27/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 46/2000 Sb., zákona č. 231/2001, zákona č. 271/2001 Sb., zákona č. 151/2002 Sb., zákona č. 628/2004 Sb., zákona č. 216/2005 Sb., zákona č. 342/2005 Sb., zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 308/2006 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 104/2008 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 355/2011 Sb., zákona č. 334/2012 Sb., zákona č. 404/2012 Sb. a zákona č. 293/2013 Sb., se na konci textu písmene l) doplňují slova „, s výjimkou sporů o příspěvky členů společenství vlastníků na správu domu a pozemku, sporů o zálohy na úhradu za služby a způsobu rozúčtování cen služeb“.

Čl. IV

Přechodné ustanovení

Pro určení věcné příslušnosti v řízeních, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije zákon č. 99/1963 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o zvláštních řízeních soudních

Čl. V

Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, se mění takto:

1. V § 108 odst. 1 se za písmeno b) vkládá nové písmeno c), které zní:

„c) pozůstalý manžel, který nabývá majetek na základě dohody schválené soudem podle § 162 odst. 1 nebo na základě vypořádání usnesením soudu podle § 162 odst. 2, bylo-li řízení o pozůstalosti zastaveno podle § 153 nebo 154,“

Dosavadní písmeno c) se označuje jako písmeno d).

2. V § 108 odst. 1 písm. d) se slova „nebo b“ nahrazují slovy „až c)“.

3. V části druhé hlavě IV dílu 8 se před § 354 vkládá nový § 353a, který včetně nadpisu zní: :

„§ 353a

Místní příslušnost

(1) Pro řízení je příslušný obecný soud zástavního dlužníka.

(2) Namísto soudu uvedeného v odstavci 1 je k řízení příslušný soud, v jehož obvodu je nemovitá zástava, týká-li se řízení práva k ní.“

4. V § 458 se číslo „445“ nahrazuje číslem „467“.

Čl. VI

Přechodné ustanovení

Pro určení místní příslušnosti v řízeních, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije zákon č. 292/2013 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna soudního řádu správního

Čl. VII

„V § 7 odst. 3 a v § 31 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění zákona č. 436/2004 Sb., zákona č. 350/2005 Sb., zákona č. 357/2005 Sb., zákona č. 165/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 267/2006 Sb., zákona č. 303/2011 Sb. a zákona č. 396/2012 Sb., se za slova „státní sociální podpory,“ vkládají slova „dávek pěstounské péče,“.

Čl. VIII

Přechodná ustanovení

1. Pro určení místní příslušnosti v řízeních ve věcech dávek pěstounské péče, která byla zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije zákon č. 150/2002 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. V případech, kdy Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí Městského soudu v Praze ve věcech dávek pěstounské péče, které bylo vydáno přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, po dni nabytí účinnosti tohoto zákona a věc mu vrátil k dalšímu řízení, dokončí toto řízení Městský soud v Praze.

ČÁST PÁTÁ

ÚČINNOST

Čl. IX

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2015.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. Obecná část

a) Zhodnocení platného právního stavu, odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace, vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku.

Navrhovaná právní úprava reaguje na dosavadní poznatky z aplikace tzv. doprovodných zákonů k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, a dalších zákonů. Cílem této úpravy je odstranit některé dílčí problémy tak, aby doprovodné zákony a další zákony přispívaly k bezchybnému praktickému fungování soudního řízení. Současně dochází k zapracování některých doporučení veřejného ochránce práv, který byla identifikována v Souhrnné zprávě veřejného ochránce práv za rok 2012.

Mezi základní oblasti, které navrhovaná úprava mění, patří:

- osoba poplatníka soudního poplatku za zápis do veřejného rejstříku,
- osvobození řízení o dávkách podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a kompenzaci a dávkách pěstounské péče od soudního poplatku,
- srovnání výše soudního poplatku za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu s návrhem na zahájení občanského soudního řízení, jehož předmětem je peněžité plnění,
- úprava placení odměny a náhrad notáře v případě řízení o pozůstalosti, kdy zaniklo manželství zůstavitele jeho smrtí,
- úprava místní příslušnosti v řízení o soudním prodeji zástavy,
- úprava místní příslušnosti v řízeních o dávkách pěstounské péče.

Jedna z významných změn nastává v zákoně o soudních poplatcích v souvislosti s možností notářů provádět přímé zápisy do veřejných rejstříků, aniž by byla nutná spoluúčast soudu. Navrhovaná úprava mění osobu poplatníka soudního poplatku za zápis tak, aby lépe vyhovovala dosavadním zvyklostem. Nově by tak měl být poplatníkem ten, kdo žádá notáře o provedení zápisu. Sám notář pak bude plátcem takového soudního poplatku. Soud pak bude soudní poplatky vybrané notáři pouze spravovat. Lze tedy předpokládat, že v případě bezchybného umožnění notářům provádět přímé zápisy do veřejných rejstříků, bude na rejstříkové soudy napadat významně méně návrhů na zápis než doposud. Dochází tak k vytvoření zvláštního soudního poplatku, který je uveden v nové Položce. Tento soudní poplatek je pak nižší než v případě podání návrhu na zahájení řízení ve věcech veřejného rejstříku na soud. Zavedením této zvláštní položky pak dochází k přiblížení se cílům, které stanovila Evropská komise svými tzv. předběžnými podmínkami, které kromě jiného požadují snížení nákladů na založení podniku. Současně bude umožněno, aby notáři prováděli zápisy do veřejných rejstříků rychleji, než v případě podání návrhu na zápis k soudu.

Řízení o vydání elektronického platebního rozkazu ve 2/3 případů končí převedením do agendy C a soud tak pokračuje v řízení. Hlavní příčinou, která vede k převodu z agendy CEPR do agendy C, je nedoručení elektronického platebního rozkazu žalovanému do vlastních rukou a povinnost soudu tento elektronický platební rozkaz zrušit. Naopak v menšině jsou případy, kdy soud pokračuje v řízení z důvodu podání odporu, který nebyl odmítnut. Dochází tak k situacím, kdy žalobce podá návrh na vydání elektronického platebního rozkazu a zaplatí příslušný soudní poplatek. Soud je však nucen elektronický platební rozkaz zrušit a pokračovat v řízení tak, jako kdyby žalobce podal běžný návrh na zahájení řízení. V mnoha případech musí být již při podání návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu žalobci jasné, že elektronický platební rozkaz nebude moci být doručen. Lze tak konstatovat, že žalobci mnohdy podávají návrh na vydání elektronického platebního rozkazu právě proto, že soudní poplatek za takový návrh je nižší než v případě podání návrhu na zahájení občanského soudního řízení. Navrhuje se proto, aby výjimka pro návrh na vydání elektronického platebního rozkazu spočívající ve sníženém soudním poplatku byla zrušena. Dalším důvodem pro tuto úpravu je, že po zrušení elektronického platebního rozkazu soud má s daným podáním zpravidla stejné množství práce jako v případě, kdy by se jednalo o žalobu podanou běžným způsobem, tj. ne na příslušném formuláři pro elektronický platební rozkaz. Rovněž lze předpokládat, že elektronický platební rozkaz bude i nadále využíván ve stejné výši, když jeho hlavními výhodami je možnost dálkového podání, uživatelsky snadná ovladatelnost a zejména rychlost rozhodnutí.

Důležitou změnou, která bude mít pozitivní dopady na přetíženost Městského soudu v Praze ve správním soudnictví, je změna týkající se příslušnosti soudů ve věcech dávek pěstounské péče. V současné právní úpravě je rozložení agendy v těchto věcech značně nerovnoměrné, což se mimo jiné mnohdy výrazně projevuje i v nežádoucí odlišné délce soudního řízení a přetíženosti převážně Městského soudu v Praze. O dávkách pěstounské péče rozhodují krajské pobočky Úřadu práce ČR. Navrhované řešení povede ve svém důsledku i k urychlení vyřizování agendy v soudním řízení správním ve věcech pěstounské péče. Tato agenda se přesouvá na krajské soudy podle bydliště navrhovatele, nebude se tedy místní příslušnost určovat dle sídla správního orgánu, který vydal rozhodnutí v prvním stupni.

Dle tabulek (viz níže) je zcela zřejmé, že řízení týkající se pěstounské péče (spadají pod Ad) vyřizuje nejvíce Městský soud v Praze. Počet nedodělků v roce 2013 činil 518 věcí v této agendě. Z těchto údajů vyplývá, že tuto neuspokojivou disproporcii mezi zatížením správního úseku Městského soudu v Praze ve srovnání se správními úseky jiných soudů je třeba řešit.

Nápad:

rok 2013

Rejstřík	MS Praha	KS Praha	KS Č. Budějovice	KS Plzeň	KS Ústí n. Labem	KS Hradec Králové	KS Brno	KS Ostrava	Celkem ČR
Ca	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Cad	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Az	69	85	1	8	10	78	77	50	378
A	1 689	341	164	289	356	257	684	264	4 044
Af	416	123	81	95	194	141	536	111	1 697
Ad	345	128	81	127	125	153	215	381	1 555

Celkem	2 519	677	327	519	685	629	1 512	806	7 674
---------------	--------------	------------	------------	------------	------------	------------	--------------	------------	--------------

Vyřízeno:

Rejstřík	MS Praha	KS Praha	KS Č. Budějovice	KS Plzeň	KS Ústí n. Labem	KS Hradec Králové	KS Brno	KS Ostrava	Celkem ČR
Ca	497	0	0	2	6	0	2	3	510
Cad	1	0	0	0	0	1	1	0	3
Az	61	56	1	3	9	94	93	34	351
A	1 918	235	156	247	350	238	688	287	4 119
Af	440	89	230	123	403	227	778	91	2 381
Ad	399	95	79	107	118	155	197	398	1 548
Celkem	3 316	475	466	482	886	715	1 759	813	8 912

Nevyřízeno:

Rejstřík	MS Praha	KS Praha	KS Č. Budějovice	KS Plzeň	KS Ústí n. Labem	KS Hradec Králové	KS Brno	KS Ostrava	Celkem ČR
Ca	19	0	0	1	3	0	0	1	24
Cad	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Az	43	53	0	6	5	59	28	55	249
A	2 583	236	79	270	297	174	561	312	4 512
Af	1 026	105	43	118	272	116	541	244	2 465
Ad	518	76	21	76	79	106	125	316	1 317
Celkem	4 189	470	143	471	656	455	1 256	928	8 568

Odbřemenění Městského soudu v Praze by se mělo projevit ve zkrácení neuspokojivé délky řízení před tímto soudem (která je v některých agendách několikanásobná oproti jiným krajským soudům) a odstranění průtahů v řízení, které mohou být v rozporu s právem na spravedlivý proces zaručeným čl. 6 odst. 1 Úmluvy na ochranu lidských práv a základních svobod.

Navrhovaná právní úprava nemá bezprostřední ani sekundární dopady na rovnost mužů a žen a nevede k diskriminaci jednoho z pohlaví, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky. Navržená úprava má zcela stejné dopady na muže i na ženy.

b) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky.

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky. Podle čl. 4 Ústavy ČR jsou základní práva a svobody pod ochranou soudní moci. Ústavně garantované právo na soudní a jinou právní ochranu je zakotveno v hlavě páté Listiny základních práv a svobod (vyhlášena pod č. 2/1993 Sb.), která je nedílnou součástí ústavního pořádku České republiky. Předložený návrh posiluje ochranu subjektivních práv v civilním soudnictví. Navrhovaná právní úprava má především posílit ochranu práva na spravedlivý proces.

c) Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie.

Návrh není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z členství v Evropské unii, zejména se Smlouvou o přistoupení České republiky k Evropské unii, nebo s judikaturou Soudního dvora Evropské unie. Předpisy Evropské unie, judikatura soudních orgánů Evropské unie nebo obecné zásady práva Evropské unie se na danou oblast nevztahují.

d) Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s vyhlášenými mezinárodními smlouvami, k jejichž ratifikaci dal Parlament souhlas a jimiž je Česká republika vázána, jakož i s obecně uznávanými a dodržovanými zásadami mezinárodního práva.

Navrhovaná právní úprava se nedotýká práv a svobod zaručených Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod (vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 209/1992 Sb.) a jejími protokoly, a proto není třeba se zabývat otázkou slučitelnosti návrhu s touto mezinárodní smlouvou ani s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva.

e) Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, a dopady na životní prostředí.

Nová právní úprava bude mít dopady na státní rozpočet. V souvislosti se zavedením nového soudního poplatku pro tzv. přímé zápisy lze očekávat dopad do rozpočtu příjmů kapitoly 336 Ministerstvo spravedlnosti, neboť lze předpokládat, že prostřednictvím notářů bude vyřizováno cca 70 % současné agendy a tím dojde ke snížení příjmů o cca 118 mil. Kč.

Úprava sazby soudního poplatku za elektronický platební rozkaz je vyvolána deficitem v příjmech kapitoly, který byl zaznamenán v roce 2013 a pokračuje i v roce 2014. Nárůst využívání elektronického platebního rozkazu se projevil od II. pololetí 2013 a zapříčinil propad příjmů státního rozpočtu oproti roku 2012 ve výši 100 mil. Kč. V roce 2014 pak deficit výběru soudních poplatků narůstá, k 31.5.2014 činí propad soudních poplatků oproti stejnému období loňského roku již 114 mil. Kč, do konce roku 2014 tak může dosáhnout až cca 280 mil. Kč. Narovnáním poplatku za elektronický platební rozkaz na úroveň poplatku za zahájení občanského soudního řízení nejde o zvýšení objemu příjmů ze soudních poplatků jako celku, ale zachování jejich výše alespoň na úrovni roku 2012. Vzhledem k tomu, že soudní poplatky jsou významnou součástí příjmů kapitoly 336 Ministerstvo spravedlnosti,

resp. součástí příjmů státního rozpočtu, je úprava sazeb za elektronický platební rozkaz nezbytná.

Pozitivní vliv na státní rozpočet se promítne také tím, že stát již nadále nebude platit náklady notáře v případě, že společné jmění manželů bude na základě dohody pozůstalého manžela a dědiců vypořádáno ve prospěch pozůstalého manžela. Dosud náklady notáře platil stát, dle nové právní úpravy bude tyto náklady hradit pozůstalý manžel.

Dopad na specifické skupiny obyvatel se nepředpokládá. Příjemci dávek pěstounské péče budou dle nové právní úpravy podávat případné žaloby u soudu, který bude místně příslušný dle jejich bydliště, což lze označit za pozitivní dopad pro samotné příjemce dávek.

Návrh nemá dopady na životní prostředí.

Navrhovaná právní úprava bude mít pozitivní dopad na podnikatelské prostředí. V praxi bude možné využít tzv. přímé zápisy prováděné notáři, čímž se výrazně zrychlí a zlevní proces zápisu nově vznikajících společností do veřejného rejstříku.

f) Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů.

Úprava nemá dopadů ve vztahu k ochraně soukromí či osobních údajů. Návrh žádným způsobem nemění dosavadní praxi v oblasti ochrany soukromí či osobních údajů. Návrh není v rozporu s Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat (vyhlášené pod č. 115/2001 Sb. m. s.), směrnicí Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně jednotlivců v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, ani se zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

g) Zhodnocení korupčních rizik.

Tato úprava nepředpokládá žádná korupční rizika.

II. Zvláštní část

K čl. I

K bodu 1

Dle ust. § 108 a násl. zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob je umožněno, aby notáři prováděli přímé zápisy do veřejných rejstříků. Vedle poplatků za řízení a poplatků za úkony se zavádí nový, třetí typ poplatku, a to poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem.

K bodu 2

Zrušuje se ustanovení, které stanoví, že poplatníkem poplatku za řízení před soudem prvního stupně je notář v případě zápisu skutečnosti do veřejného rejstříku. Uvedené ustanovení je obsoletní, neboť v případě zápisu prováděného notářem podle zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob žádné takové řízení neprobíhá.

K bodu 3

Stanoví se, kdo je poplatníkem poplatku za zápis do veřejného rejstříku provedený notářem. Je jím osoba, na jejíž žádost se takový zápis provádí. Takovou osobou je podle § 11 zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob osoba uvedená v tomto zákoně (viz např. § 37, § 39, § 46 zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob).

K bodu 4

Explicitně se stanoví, který soud je příslušný ve věcech poplatků za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem. Tato úprava je nutná z toho důvodu, že v § 3 zákona o soudních poplatcích je upravena příslušnost soudu pouze pro poplatky za řízení a poplatky za úkony. Soud, v jehož obvodu je obecný soud osoby, jíž se zápis ve veřejném rejstříku týká, bude správcem poplatku za zápis do veřejného rejstříku provedený notářem (srov. § 13 zákona o soudních poplatcích).

K bodu 5

Vznik poplatkové povinnosti u poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je upraven odlišně od poplatků za řízení a poplatků za úkony. Poplatková povinnost vzniká již podáním žádosti osobou k tomu oprávněnou. Tato úprava je nutná s ohledem na existenci plátce tohoto poplatku (viz navrhovaný § 7a zákona o soudních poplatcích), který je povinen poplatek od poplatníka vybrat. Plátce poplatku musí vybírat poplatek, u něhož již vznikla poplatková povinnost.

K bodu 6

Soudní poplatek za zápis do veřejného rejstříku provedený notářem je obdobně jako poplatky za úkony stanoven pevnou částkou, nikoliv tedy procentně.

K bodu 7

S ohledem na to, že poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je vybírán a odváděn plátcem tohoto poplatku (viz navrhovaný § 7a zákona o soudních poplatcích), výslovně se uvádí u tohoto poplatku výjimka z pravidla, že poplatek je splatný vznikem poplatkové povinnosti. Poplatková povinnost vznikne u poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem okamžikem podání žádosti osobou

oprávněnou k jejímu podání, nicméně je na plátcí poplatku, aby vybral poplatek od poplatníka tak, aby ho byl schopen v zákonem stanovené lhůtě odvést správci poplatku.

K bodu 8

V ustanovení § 7a zákona o soudních poplatcích se navrhuje právní úprava placení poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, tj. úprava jeho výběru plátcem poplatku od poplatníka a jeho odvod plátcem poplatku správci poplatku.

V odstavci 1 se uvádí, kdo je plátcem poplatku, tj. tím, kdo pod vlastní majetkovou odpovědností vybírá a odvádí poplatek. Tímto plátcem je notář, který provádí zápis do veřejného rejstříku, tj. podle § 110 a 111 zákona o veřejných rejstřících fyzických a právnických osob notář, který sepsal podkladový notářský zápis nebo osvědčení.

V odstavci 2 je stanovena povinnost pro plátce poplatku poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem vybrat od poplatníka. Má-li být poplatník vystaven možnosti, že se zápis, o který požádal, neprovede, neboť plátce poplatku od něj poplatek nevybere (ne nutně vinou poplatníka), pak je nezbytné, aby z důvodu právní jistoty poplatníka byla plátcí poplatku stanovena lhůta pro vybrání poplatku od poplatníka. Tato lhůta je stanovena v trvání 10 dnů po podání žádosti u notáře osobou oprávněnou k jejímu podání.

Plátce poplatku může poplatek vybrat od poplatníka v hotovosti, poplatek může být zaplacen převodem na účet notáře, popř. zaplacen platební kartou apod.

V odstavci 3 se stanoví povinnost soustředit peněžní prostředky ve výši vybraného poplatku za zápis do veřejného rejstříku provedený notářem na samostatném účtu. Může jít o prostředky přímo od poplatníka vybrané (tj. plátce poplatku je vybere například v hotovosti a sám je vloží na samostatný účet) nebo o prostředky jiné (tj. plátce poplatku je vybere například v hotovosti poplatku a převede na samostatný účet prostředky jiné ze svého jiného účtu). Na tento samostatný účet může prostředky zaslat i sám poplatník.

Samostatný účet musí splňovat tyto podmínky: (i) musí být veden v českých korunách, (ii) jeho majitelem musí být plátce poplatku, (iii) účet musí být veden bankou (tj. bankou se sídlem na území České republiky), zahraniční bankou se sídlem na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor nebo spořitelním a úvěrním družstvem (družstevní záložnou) se sídlem na území České republiky a (iv) musí jít o samostatný účet, tj. takový účet musí sloužit výhradně k ukládání peněžních prostředků odpovídajících vybraným poplatkům za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem.

Odstavec 4 stanovuje povinnost plátce poplatku odvést poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem správci poplatku, a to ve lhůtě 15 dnů po provedení zápisu. Tuto povinnost má plátce poplatku i v případě, že dosud poplatek od poplatníka nevybral. Lhůta 15 dnů byla zvolena s ohledem na způsob úhrady poplatku poplatníkem (tj. zejména zohledňuje bezhotovostní převod), nutnost soustřeďovat peněžní prostředky ve výši poplatku na samostatném účtu a odvádění poplatku na účet soudu (poplatek je zaplacen až jeho připsáním na účet soudu).

Má-li být poplatník vystaven možnosti, že se zápis, o který požádal, neprovede, neboť plátce poplatku od něj poplatek nevybere (ne nutně vinou poplatníka), pak je nezbytné, aby z důvodu právní jistoty poplatníka byla plátcí poplatku stanovena lhůta pro vybrání poplatku od poplatníka. Tato lhůta je stanovena v trvání 10 dnů po podání žádosti u notáře osobou oprávněnou k jejímu podání.

K bodu 9

Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem není možné s ohledem na způsob jeho výběru platit kolkovými známkami. Proto se explicitně stanoví výjimka v § 8 odst. 4 zákona o soudních poplatcích.

K bodu 10

Jelikož povinnost aktivního jednání (výběru poplatku od poplatníka), je zákonem výslovně uložena plátcí, je vhodnější vázat neprovedení zápisu v odstavci 10 na nevybrání poplatku plátcem, nikoli na nezaplacení poplatku poplatníkem.

Zákon o soudních poplatcích s ohledem na konstrukci splatnosti poplatků za řízení a poplatků za úkony nezná sankce za nezaplacení těchto poplatků, resp. „sankcí“ je neprovedení řízení či úkonu. U nově zaváděného poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je však situace odlišná, neboť poplatková povinnost vzniká již okamžikem podání žádosti a poplatek vybírá plátcem poplatku a odvádí ho až po provedení zápisu. Je tak nutné stanovit zvláštní sankci za nesplnění odvodové povinnosti plátcem poplatku. V opačném případě by totiž zápis byl proveden, ale nebyla by možnost vynutit odvedení poplatku za takový zápis.

V případě, že plátcem poplatku neodvede poplatek nebo jeho část včas, resp. ani do uplynutí 4 pracovních dní následující po dni splatnosti (dni, do kdy měl povinnost poplatek odvést), stanoví se zvýšení poplatku ve výši 20 % nezaplacené části poplatku. Zvýšení je tak možné stanovit až v případě, že plátcem poplatku bude v prodlení pátý den následující po dni, do kdy měl povinnost poplatek odvést. Navrhovaná úprava je analogická úpravě úroku z prodlení podle § 252 odst. 2 daňového řádu.

Zvýšení poplatku stanoví v rozhodnutí (usnesení) správce poplatku (tj. soud) podle občanského soudního řádu (viz § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích).

Zvýšení poplatku je příslušenstvím (viz § 2 odst. 5 daňového řádu), a to příslušenstvím sledujícím osud poplatku.

K bodu 11

Protože poplatková povinnost k poplatku za zápis do veřejného rejstříku provedený notářem vzniká již okamžikem podání žádosti a poplatek vybírá plátcem poplatku a odvádí ho až po provedení zápisu, je třeba výslovně upravit zánik poplatkové povinnosti v případě, že zápis notářem není proveden. Podle § 113 zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob musí být zápis, jsou-li splněny podmínky, proveden bez zbytečného odkladu po podání žádosti. Nejsou-li však splněny podmínky pro zápis, notář provedení zápisu odmítne. Vzniklá poplatková povinnost zanikne. Pokud již plátcem poplatku poplatek od poplatníka vybral, vrátí jej poplatníkovi.

K bodu 12

Veřejný ochránce práv ve své Souhrnné zprávě veřejného ochránce práv za rok 2012 doporučil, aby řízení ve věcech ve věcech podpory v nezaměstnanosti (§ 39 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o zaměstnanosti“)), podpory při rekvalifikaci (§ 40 zákona o zaměstnanosti) a kompenzace (§ 44b zákona o zaměstnanosti) a dávek pěstounské péče, byla osvobozena od soudního poplatku. V případě dávek pěstounské péče lze konstatovat, že novelou zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, došlo k tomu, že nelze dávky pěstounské péče podřadit pod žádnou ze skupin dávek definovaných v ust. § 11 odst. 1 písm. b) zákona o soudních poplatcích. Navrhovaným řešením tak pouze dojde k nápravě stavu, který zákonodárce nezamýšlel.

K bodu 13

Osvobození od soudního poplatku by se obdobně mělo vztahovat také na řízení o náhradu škody ze služebního úrazu podle § 115 odst. 1 zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů. Služební úraz je definován v § 90 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Současný stav činil podle Ministerstva vnitra v praxi dlouhodobě problémy v nejednotném přístupu obsahově shodného právního vztahu tam, kde byl řešen vůči zaměstnanci České republiky zařazenému v Ministerstvu obrany nebo vůči vojáku z povolání. Ani Ministerstvo obrany přitom nespátřuje pro tyto případy za důvodné, aby mezi zaměstnanci, příslušníky bezpečnostních sborů a vojáky z povolání byly činěny rozdíly.

K bodu 14

Dle navrhovaného ustanovení budou vyjmenované odborové organizace a organizace zaměstnavatelů osvobozeny od povinnosti platit soudní poplatek nejen za zápis vzniku, ale rovněž i za zápis změn či zániku takových organizací. Dle dřívější úpravy byly tyto organizace evidovány u Ministerstva vnitra, přičemž jejich evidence nebyla žádným způsobem zpoplatněna, navrhované znění tak částečně navazuje na dřívější stav.

K bodu 15

S ohledem na to, že řízení ve věcech veřejného rejstříku, týká-li se zápis fyzické nebo právnické osoby, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku (§ 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích), je osvobozeno od soudních poplatků, a jde-li o řízení ve věcech veřejného rejstříku, jsou osvobozeny i ti, kdo jsou uvedeni v § 11 odst. 2 zákona o soudních poplatcích, není důvodu, aby v takových případech nebylo stanoveno osvobození i bude-li se jednat o zápis do veřejného rejstříku prováděný notářem. Obdobně to platí i pro řízení ve věci výmazu z veřejného rejstříku (§ 11 odst. 1 písm. k) zákona o soudních poplatcích).

K bodu 16 a k bodu 17

Původní zvýhodnění návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu, které spočívalo v nižším soudním poplatku, počítalo s tím, že toto řízení bude jednoduché a rychlé a soud jím

tedy nebude zatížen tolik jako při podání klasické žaloby. V současné době se však ukazuje, že 2/3 návrhů na vydání elektronického platebního rozkazu se následně „překlopí“ do běžného řízení. Zvýhodnění představované nižším soudním poplatkem tak ztrácí smysl, když soud dále pokračuje v řízení. Navrhuje se tak srovnání výše soudního poplatku za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu se soudním poplatkem za návrh na zahájení občanského soudního řízení.

K bodu 18

Zákon o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob umožňuje v ust. § 48 odst. 2 tzv. předregistraci obchodní firmy, tj. firma bude zapsána ještě před zapsáním samotné obchodní korporace. Navrhujeme tak, aby návrh na tzv. předregistraci byl rovněž zpoplatněn, a to ve výši 1 000 Kč.

K bodu 19

Nově se stanovuje položka, která určuje soudní poplatky za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem. V sazebníku poplatků tak budou 3 skupiny poplatků, a to 1) za řízení, 2) za úkony a 3) za tzv. přímé zápisy provedené notářem.

K čl. II

V přechodném ustanovení se navrhuje, aby za řízení zahájena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se vybíraly poplatky podle dosavadních právních předpisů.

K čl. III

Shromáždění vlastníků jednotek zpravidla rozhoduje i o výši příspěvku členů shromáždění na správu domu a pozemku a dále i o výši záloh na úhradu za služby či způsobu rozúčtování cen služeb. V minulosti panovaly neshody ohledně toho, zda i uvedené spory rozhodují okresní či krajské soudy. Problematika příspěvků na správu domu a pozemku, sporů o výši záloh na úhradu za služby je však obdobná sporům o dlužné nájemné, které běžně řeší soudy okresní. Není tedy důvod, proč odlišovat běžné nájemné od příspěvků na správu domu a pozemku a záloh na služby, když se ve své podstatě jedná o totožnou problematiku. Dané ustanovení proto vyjímá tyto okruhy z rozhodovací pravomoci krajských soudů a svěřuje je soudům okresním.

K čl. IV

V přechodném ustanovení se stanovuje postup pro řízení zahájená před nabytím účinnosti tohoto zákona. Řízení ve věcech sporů o příspěvky členů společenství vlastníků na správu domu a pozemku a sporů o zálohy na úhradu za služby, která byla zahájena u krajských soudů, tak budou těmito soudy dokončena.

K čl. V

K bodu 1

V případech, kdy společné jmění manželů zanikne smrtí jednoho z manželů a pozůstalý manžel se následně dohodne s dědici o vypořádání SJM, dochází k situaci, kdy neexistuje žádný dědic, který by zaplatil náklady notáře. Návrh řeší tuto situaci tak, že pokud na základě dohody pozůstalého manžela a dědiců dojde k vypořádání společného jmění bývalých manželů a řízení o dědictví je následně zastaveno z důvodu pozůstalosti bez majetku, resp. majetku nepatrné hodnoty, náklady notáře platí pozůstalý manžel, kterému SJM připadlo.

K bodu 2

Legislativně technická změna vzhledem k novele ustanovení § 108 odst. 1.

K bodu 3

V řízení o soudním prodeji zástavy je dle účinné úpravy obsažené v § 354 – § 358 zákona o zvláštních řízeních soudních místně příslušným soudem obecný soud osoby, v jejímž zájmu se řízení koná, tedy obecný soud žalobce. Takové řešení je však pro daný typ sporu neobvyklé. Navrhujeme proto, aby místně příslušným soudem byl obecný soud zástavního dlužníka (v případě jiné zástavy než je nemovitost) a v případě nemovité věci, aby byl příslušný soud, v jehož obvodu se daná nemovitá zástava nachází. Navrhovaným ustanovením je jasné stanoveno, který soud je k řízení příslušný.

K bodu 4

V § 458 navrhujeme odstranit špatný odkaz na § 445 správným odkazem na § 467. Ustanovení § 458 upravuje doručení rozhodnutí o předběžné úpravě poměrů dítěte, které se ocitlo ve stavu nedostatku řádné péče. V případě, že účastníci nebyli při provedení výkonu přítomni, rozhodnutí doručí dodatečně soud. Dle účinné úpravy by jej měl dodatečně doručit soud příslušný dle § 445, toto ustanovení však upravuje místní příslušnost soudu v případě osvojení. Nahrazení odkazu na § 445 odkazem na § 467 tak dojde k tomu, že soudem příslušným k dodatečnému doručení rozhodnutí bude obecný soud nezletilého dítěte, tj. soud, kterému byla po provedení výkonu předběžného opatření věc předána.

K čl. VI

Z důvodu změny místní příslušnosti soudů v řízení o soudním prodeji zástavy je nutné upravit i přechodná ustanovení pro běžící řízení. Pro určení místní příslušnosti se v řízení zahájených před účinností zákona použijí dosavadní právní předpisy.

K čl. VII

Dle současné právní úpravy se místní příslušnost ve věcech dávek pěstounské péče řídí ustanovením § 7 odst. 2 soudního řádu správního, tedy dle sídla prvoinstančního správního orgánu. Ve věcech dávek pěstounské péče rozhodují krajské pobočky Úřadu práce ČR, jehož sídlem je Praha. Místně příslušným soudem tak je Městský soud v Praze. Navrhuje se, aby místní příslušnost ve věcech dávek pěstounské péče byla určována dle bydliště navrhovatele, jako je tomu u jiných dávek např. ve věcech zaměstnanosti.

K čl. VIII

K bodu 1

Z důvodu změny místní příslušnosti soudů v řízení o dávky pěstounské péče je nutné upravit i přechodná ustanovení pro běžící řízení. Pro určení místní příslušnosti se v řízeních zahájených před účinností zákona použijí dosavadní právní předpisy.

K bodu 2

Je žádoucí, aby řízení ve věcech, v nichž Nejvyšší správní soud po účinnosti nové úpravy zruší rozhodnutí Městského soudu v Praze, dokončil Městský soud v Praze, před kterým bylo řízení dříve vedeno, a který je tedy s případem obeznámen.

K čl. IX

S ohledem na legislativní proces se účinnost nové právní úpravy navrhuje stanovit od 1. ledna 2015.

V Praze dne 3. září 2014

Mgr. Bohuslav Sobotka, v.r.
předseda vlády

prof. JUDr. Helena Válková, CSc., v.r.
ministřyně spravedlnosti

VYZNAČENÍ ZMĚN

Platné znění zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 1

Předmět soudních poplatků

Soudní poplatky (dále jen "poplatky") se vybírají za

- a) řízení před soudy České republiky, a to z úkonů uvedených v sazebníku poplatků (dále jen "poplatky za řízení"),
- b) jednotlivé úkony prováděné soudy a úkony prováděné správou soudů, uvedené v sazebníku poplatků (dále jen "poplatky za úkony");,
- c) zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem na žádost osoby oprávněné k jejímu podání.**

Sazebník poplatků (dále jen "sazebník") je uveden v příloze k tomuto zákonu.

§ 2

Poplatníci

(1) Poplatníky poplatku za řízení před soudem prvního stupně jsou

- a) navrhovatel (navrhovatelé), není-li dále stanoveno jinak,
- b) účastníci smíru uzavřeného ve smírčím řízení,
- c) žalovaný (žalovaní) uplatňující svá práva vzájemným návrhem,
- d) fyzická nebo právnická osoba, jíž se týká provedení zápisu ve veřejném rejstříku, o kterém rozhodl soud v řízení zahájeném bez návrhu,
- e) právnická osoba v řízení zahájeném bez návrhu, ve kterém soud rozhodl o zrušení nebo likvidaci právnické osoby nebo o jmenování likvidátora právnické osoby;
- ~~f) notář v případě zápisu skutečnosti do veřejného rejstříku.~~

(2) Ve věcech správního soudnictví je poplatníkem poplatku za řízení ten, kdo podal

- a) žalobu nebo jiný návrh, kterým se zahajuje řízení,
- b) kasační stížnost.

(3) Je-li navrhovatel v řízení od poplatku osvobozen a soud jeho návrhu vyhověl, zaplatí podle výsledku řízení poplatek nebo jeho odpovídající část žalovaný, nemá-li proti navrhovateli právo na náhradu nákladů řízení nebo není-li též od poplatku osvobozen. Tuto povinnost však žalovaný nemá v řízení o rozvod nebo o neplatnost manželství nebo o určení, zda tu manželství je či není. Tuto povinnost nemá žalovaný též v řízení o zrušení, neplatnosti nebo o určení, zda tu registrované partnerství²⁾ (dále jen „partnerství“) je či není.

(4) Ustanovení odstavce 3 platí obdobně pro navrhovatele, kterému soud v řízení ustanovil opatrovníka jako účastníku, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině. Poplatková povinnost navrhovatele v takovém případě zaniká uložením povinnosti zaplatit poplatek žalovanému.

(5) Poplatníkem poplatku za řízení před odvolacím soudem je odvolatel a za řízení před dovolacím soudem dovolatel. Ustanovení odstavců 3 a 4 platí obdobně.

(6) Poplatníkem poplatku za úkon je navrhovatel úkonu.

(7) Poplatníkem poplatku za vyhotovení stejnopisů podání a příloh je i ten, kdo nepředložil návrh (podání) s potřebným počtem stejnopisů a s přílohami, ač byl k jejich předložení soudem vyzván.

(8) Vznikne-li více poplatníkům povinnost zaplatit poplatek, platí jej společně a nerozdílně.

(9) Jestliže řízení ve věcech veřejného rejstříku nebo řízení o jmenování likvidátora právnické osoby bylo zahájeno bez návrhu proto, že statutární orgán poplatníka, případně osoba, na kterou v odpovídajícím rozsahu přešla působnost statutárního orgánu, bez zbytečného odkladu nepodal návrh na zahájení řízení, ručí za zaplacení poplatku tento statutární orgán nebo tato osoba. Je-li statutárních orgánů více nebo tvoří-li statutární orgán více osob, ručí za zaplacení poplatku společně a nerozdílně. To platí obdobně pro osobu, na kterou v odpovídajícím rozsahu přešla působnost statutárního orgánu.

(10) Poplatníkem poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je osoba, na jejíž žádost se zápis provádí.

§ 3

Příslušnost

(1) Ve věcech poplatků za řízení rozhoduje soud, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci v prvním stupni. Ve věcech správního soudnictví rozhoduje ve věcech poplatků za řízení soud, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci.

(2) Ve věcech poplatků za řízení před odvolacím soudem a dovolacím soudem rozhoduje soud, který rozhodl o věci v prvním stupni, není-li dále stanoveno jinak. Ve věcech poplatků za řízení před odvolacím soudem, bylo-li rozhodnutí v prvním stupni vydáno soudním exekutorem, rozhoduje odvolací soud. Ve věcech poplatků za řízení před dovolacím soudem, bylo-li rozhodnutí v prvním stupni vydáno soudním exekutorem, rozhoduje dovolací soud.

(3) Vznikne-li poplatníku povinnost zaplatit poplatek v souvislosti s odvolacím nebo dovolacím rozhodnutím o věci samé nebo v souvislosti s odvolacím nebo dovolacím rozhodnutím, jímž se řízení končí, rozhoduje ve věcech soudních poplatků soud prvního stupně, nerozhodl-li o nich odvolací nebo dovolací soud.

(4) Ve věcech poplatků za řízení o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

(5) Ve věcech poplatků za úkony rozhoduje soud nebo správa soudu, které mají úkon provést.

(6) Ve věcech poplatků za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem je příslušný krajský soud, v jehož obvodu je obecný soud osoby, již se zápis ve veřejném rejstříku týká.

§ 4

Vznik poplatkové povinnosti

(1) Jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost

- a) podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení (dále jen "návrh na zahájení řízení"),
- b) podáním odvolání,
- c) podáním dovolání,
- d) podáním kasační stížnosti,
- e) v insolvenčním řízení uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o insolvenčním návrhu,
- f) ve vyrovnacím řízení uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím, jímž soud prohlásí vyrovnání za skončené,
- g) uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti se schválením smíru ve smírčím řízení,
- h) uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na nařízení předběžného opatření,
- i) v ostatních případech uložením povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o věci samé.

(2) Jde-li o poplatek za úkon, poplatková povinnost vzniká

- a) sepsáním podání do protokolu u soudu,
- b) v ostatních případech podáním návrhu na provedení úkonu.

(3) Jde-li o poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený

notářem, vzniká poplatková povinnost okamžikem podání žádosti u notáře osobou oprávněnou k jejímu podání.

§ 5

Sazby poplatků

Sazby poplatků za řízení jsou stanoveny pevnou částkou nebo procentem u poplatku, jehož základ je vyjádřen peněžní částkou (dále jen "procentní poplatek"). Procentní poplatek se vypočte jako součin základu poplatku a sazby poplatku. Sazby poplatků za úkony **a poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem** jsou stanoveny pevnou částkou. Sazby poplatků jsou uvedeny v sazebníku.

§ 6

Základ poplatku

(1) Základem procentního poplatku je cena předmětu řízení vyjádřená peněžní částkou, není-li dále stanoveno jinak. Cena příslušenství předmětu řízení tvoří základ poplatku jen v případech, je-li příslušenství samostatným předmětem řízení.

(2) Je-li v návrhu na zahájení řízení uplatněno více peněžitých plnění, je základem procentního poplatku jejich součet. Peněžitá plnění, pro která je stanovena rozdílná sazba poplatku, jsou však samostatným základem poplatku.

(3) Jde-li o opětuující se peněžité plnění, je základem procentního poplatku cena odpovídající součtu všech opětuujících se plnění. Jde-li o peněžité plnění na dobu neurčitou, včetně plnění požadovaného do okamžiku zaplacení jiného peněžitého plnění, na dobu života nebo na dobu delší než 5 let, je základem poplatku pětinašobek ceny ročního plnění.

(4) Nelze-li stanovit základ poplatku podle [odstavce 3](#), je základem poplatku částka ve výši 20 000 Kč.

(5) Pro nepeněžitá plnění, jejichž peněžní hodnotu pro účely určení základu poplatku stanoví sazebník, platí obdobně [odstavce 2](#) a [3](#).

(6) Je-li základ poplatku vyjádřen v cizí měně, vypočte se procentní poplatek ze základu poplatku přepočteného na českou měnu podle kursu vyhlášeného Českou národní bankou platného k prvnímu dni kalendářního měsíce, v němž je poplatek splatný nebo v němž soud vydá rozhodnutí o povinnosti zaplatit poplatek. Pro přepočet měn, jejichž kurs Česká národní banka nevyhlašuje, se použije kurs USD k této měně vyhlášený ústřední nebo jí na roveň postavenou bankou státu, v němž platí přepočítávaná měna; platnost tohoto použitého kursu měn je poplatník povinen prokázat soudu dokladem získaným prostřednictvím Ministerstva zahraničních věcí.

(7) Základ procentního poplatku se zaokrouhluje na celé desítky korun českých nahoru.

(8) Pro řízení před odvolacím soudem a řízení před dovolacím soudem platí obdobně [odstavce 1 až 7](#); při výpočtu základu poplatku se však vychází z peněžitých plnění a

nepeněžitých plnění, jejichž peněžní hodnotu pro účely určení základu procentního poplatku stanoví sazebník, jsou-li tato plnění předmětem odvolání nebo dovolání.

(9) Je-li ve věcech správního soudnictví podána žaloba proti více rozhodnutím, je každé napadené rozhodnutí samostatným základem poplatku; to platí obdobně pro návrh na zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části.

§ 6a

Stanovení výše poplatku

(1) Za návrh na zahájení řízení s alternativním nebo eventuálním návrhem se stanoví výše poplatku podle návrhu, který je uváděn v pořadí jako první.

(2) Jsou-li pro řízení podle jeho předmětu stanoveny v sazebníku rozdílné sazby poplatku, poplatky podle těchto sazeb se sčítají.

(3) Rozšíří-li se po podání návrhu na zahájení řízení předmět řízení, je poplatník povinen doplatit poplatek. Obdobně to platí, rozšíří-li poplatník po podání odvolání předmět řízení před odvolacím soudem nebo rozšíří-li po podání dovolání předmět řízení před dovolacím soudem. Bylo-li zčásti zastaveno řízení před prvním jednáním, sníží současně soud poplatek o odpovídající část. Pokud byl poplatek již zaplacen, vrátí soud vzniklý přeplatek poplatníkovi.

(4) Poplatek za návrh na zahájení řízení se nevybírání, jestliže soud návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítne.

(5) Došlo-li ke zrušení rozhodnutí o věci samé v důsledku návrhu na zrušení usnesení o schválení smíru, odvolání, dovolání, žaloby pro zmatečnost, žaloby na obnovu řízení, kasační stížnosti nebo rozhodnutím Ústavního soudu, neplatí poplatek za řízení poplatník, který ve věci již jednou poplatek zaplatil.

(6) Pro účely tohoto zákona se za nemovitou věc pokládají všechny nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí na jednom listu vlastnictví.

(7) Poplatek podle sazebníku je vybírán nejvýše v částce 2 000 000 Kč; to neplatí, je-li v sazebníku stanoveno jinak.

§ 7

Splatnost poplatku

(1) Poplatek, s výjimkou poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, je splatný vznikem poplatkové povinnosti. Vzniká-li poplatková povinnost způsobem uvedeným v [§ 4 odst. 1 písm. e\) až i](#)), je poplatek splatný do 3 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit uložena nebo jímž byl schválen smír, nestanoví-li rozhodnutí o schválení smíru splatnost delší.

(2) Rozšíří-li poplatník návrh na provedení úkonu nebo rozšíří-li se předmět řízení po podání návrhu na zahájení řízení, doplatí poplatník poplatek ve lhůtě a za podmínek

stanovených v [odstavci 1](#). Obdobně to platí, rozšíří-li poplatník po podání odvolání předmět řízení před odvolacím soudem nebo rozšíří-li po podání dovolání předmět řízení před dovolacím soudem.

§ 7a

Výběr a odvod poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem

(1) **Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem vybírá a odvádí plátce poplatku, kterým je notář, který zápis provádí.**

(2) **Plátce poplatku je povinen poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem od poplatníka vybrat, a to do 10 dnů po podání žádosti u notáře osobou oprávněnou k jejímu podání.**

(3) **Peněžní prostředky ve výši vybraného poplatku za zápis do veřejného rejstříku provedený notářem se vloží nebo převedou na samostatný účet v českých korunách v bance, ve spořitelním a úvěrním družstvu nebo v zahraniční bance, která má sídlo na území členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor, určený výhradně pro tento účel, jehož majitelem je plátce poplatku.**

(4) **Plátce poplatku je povinen odvést poplatek správci poplatku do 15 dnů po provedení zápisu.**

§ 8

Placení poplatků

(1) Správu placení poplatků vykonává příslušný soud nebo správa soudu podle [§ 3](#).

(2) Poplatky jsou příjmem státního rozpočtu.

(3) Poplatky se platí na účet zřízený u České národní banky pro soud příslušný podle [§ 3](#) (dále jen „účet soudu“).

(4) **Poplatky, které nejsou vyšší než 5 000 Kč, lze platit kolkovými známkami; toto ustanovení se nepoužije, vznikla-li poplatková povinnost podáním návrhu na vydání elektronického platebního rozkazu. Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem nelze platit kolkovými známkami.**

§ 9

Následky nezaplacení poplatku

(1) **Nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.**

(2) **Zjistí-li odvolací soud poté, co mu byla věc předložena k rozhodnutí o odvolání, že nebyl zaplacen poplatek splatný podáním odvolání, vyzve poplatníka, aby ve lhůtě, kterou mu určí, zaplatil poplatek soudu, který rozhodl o věci v prvním stupni. Po doručení výzvy vrátí**

věc tomuto soudu s pokynem, aby ji znovu předložil po zaplacení poplatku. Soud, jemuž byla věc vrácena, je výzvou odvolacího soudu vázán a po marném uplynutí v ní určené lhůty řízení zastaví. Obdobně se postupuje při řízení před dovolacím soudem.

(3) Soud poplatníka ve výzvě poučí o tom, že řízení zastaví, jestliže poplatek nebude ve stanovené lhůtě zaplacen.

(4) Pro nezaplacení poplatku soud řízení nezastaví,

a) začal-li již jednat o věci samé,

b) vznikla-li povinnost zaplatit poplatek poplatníku, kterému soud v řízení ustanovil opatrovníka jako účastníku, jehož pobyt není znám nebo jemuž se nepodařilo doručit na známou adresu v cizině,

c) je-li nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by poplatníku mohla vzniknout újma, a poplatník ve lhůtě určené soudem ve výzvě podle [odstavců 1 a 2](#) sdělí soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doloží, že bez své viny nemohl poplatek dosud zaplatit,

d) došlo-li k rozšíření návrhu na zahájení řízení v téže věci nebo rozšířil-li poplatník odvolání nebo dovolání poté, co soud začal jednat o věci samé.

(5) O tom, že jsou splněny podmínky uvedené v [odstavci 4 písm. c\)](#), rozhodne soud usnesením, které není třeba doručovat.

(6) V případech uvedených v [odstavci 4](#) rozhoduje soud o uložení povinnosti zaplatit poplatek spolu s rozhodnutím, jímž se řízení končí. Obdobně postupuje soud i v případě ručitele za zaplacení poplatku za řízení ve věcech veřejného rejstříku nebo za řízení o jmenování likvidátora právnické osoby zahájená bez návrhu ([§ 2 odst. 9](#)).

(7) Usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku zruší soud, který usnesení vydal, je-li poplatek zaplacen ve věcech správního soudnictví dříve, než usnesení nabylo právní moci, a v ostatních věcech nejpozději do konce lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Nabude-li usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku právní moci, zaniká poplatková povinnost.

(8) Nebude-li ani ve lhůtě stanovené ve výzvě příslušného soudu nebo příslušné správy soudu zaplacen poplatek, který je splatný podáním návrhu na provedení úkonu, úkon se neprovede a návrh se stane neúčinným, i když poplatník později poplatek zaplatí. O tom musí být poplatník poučen ve výzvě příslušného soudu nebo příslušné správy soudu. Povinnost zaplatit poplatek zaniká dnem, kdy se návrh na provedení úkonu stal neúčinným.

(9) Penále, úrok z prodlení ani úrok za dobu posečkání s placením poplatku, stanovené zvláštním právním předpisem upravujícím správu daní a poplatků, se neuplatňují.

(10) Není-li poplatníkem poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem plátcí poplatku zaplacen a plátcé poplatku v důsledku toho tento poplatek nevybere, plátcé poplatku tento zápis neprovede.

(11) Je-li plátcé poplatku za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený

notářem v prodlení déle než 4 pracovní dny následující po dni splatnosti podle § 7a odst. 4, uloží mu správce poplatku zaplatit nezaplacenou část poplatku rozhodnutím a v něm stanoví zvýšení poplatku, a to ve výši 20 % nezaplacené části poplatku; toto zvýšení je příslušenstvím poplatku sledujícím jeho osud.

§ 10

Vrácení poplatku

(1) Soud vrátí poplatek z účtu soudu, jestliže jej zaplatil ten, kdo k tomu nebyl povinen. Bylo-li na poplatku zaplacen více, než činila poplatková povinnost, vrátí soud přeplatek. Z účtu soudu vrátí soud obdobně i poplatek, popřípadě přeplatek na poplatku zaplaceném kolkovou známkou. Poplatek ani přeplatek na poplatku se nevrací, nepřevyšuje-li částku 50 Kč, s výjimkou uvedenou v [odstavci 2](#).

(2) Soud vrátí poplatek z účtu soudu i tomu, kdo jej zaplatil na základě nesprávné výzvy soudu nebo na základě nesprávného rozhodnutí soudu, kterým mu byla tato povinnost uložena.

(3) Soud vrátí z účtu soudu i zaplacený poplatek za řízení, který je splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti, snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Obdobně vrátí soud poplatníkovi přeplatek na poplatku (odpovídající část poplatku) vzniklý podle [§ 6a odst. 3](#), bylo-li řízení zastaveno jen zčásti. Byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek.

(4) Soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, i v případě, bylo-li řízení zastaveno po vydání platebního rozkazu pro zpětvzetí návrhu, k němuž došlo nejpozději v poslední den lhůty k podání odporu nebo námitek proti platebnímu rozkazu, elektronickému platebnímu rozkazu nebo evropskému platebnímu rozkazu. Soud postupuje stejným způsobem po podání odporu nebo námitek, bylo-li řízení zastaveno před prvním jednáním. Bylo-li řízení zastaveno jen zčásti, vrátí soud poplatníkovi přeplatek na poplatku (odpovídající část poplatku); věta první se použije obdobně.

(5) V řízení, v němž lze rozhodnout bez jednání, postupuje soud obdobně podle [odstavců 3 a 4](#), dokud nebylo vydáno rozhodnutí o věci samé.

(6) Bylo-li řízení o rozvod manželství zastaveno nebo byl-li vzat návrh na zahájení řízení zpět nejpozději před vydáním rozhodnutí soudem prvního stupně, vrátí soud z účtu soudu zaplacený poplatek v plné výši. Byl-li návrh na zahájení řízení o rozvod manželství vzat zpět po vydání rozhodnutí soudu, které nenabýlo právní moci, aniž bylo podáno odvolání, vrátí soud z účtu soudu polovinu poplatku. Bylo-li řízení o zrušení, neplatnosti nebo určení, zda tu partnerství je či není, zastaveno nebo byl-li vzat návrh na zahájení řízení zpět nejpozději před vydáním rozhodnutí soudem prvního stupně, vrátí soud z účtu soudu zaplacený poplatek v plné výši. Byl-li návrh na zahájení řízení o zrušení, neplatnosti nebo neexistenci partnerství vzat zpět po vydání rozhodnutí soudu, které nenabýlo právní moci, aniž bylo podáno odvolání, vrátí soud z účtu soudu polovinu poplatku.

(7) Soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč, v případě schválení smíru mezi účastníky řízení před tím, než je ve věci samé rozhodnuto.

Byl-li smír schválen pouze v části předmětu řízení, vrátí soud odpovídající část poplatku; věta první se použije obdobně.

(8) Změní-li soud k odvolání dražitele usnesení o příklepu nebo k odvolání předdražitele proti rozhodnutí o předražku, soud dražiteli vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek snížený o 20 %, nejméně však o 1 000 Kč.

(9) Byla-li věc po zaplacení poplatku nebo po vydání rozhodnutí, kterým byla uložena povinnost zaplatit poplatek, postoupena jinému příslušnému soudu, vrací přeplatek (poplatek nebo jeho odpovídající část) z účtu soudu tento soud.

(10) Poplatek ani přeplatek na poplatku nelze vrátit po uplynutí 10 let od konce kalendářního roku, v němž byl zaplacen. Lhůta neběží, je-li řízení podle zvláštního právního předpisu přerušeno.

(11) Jde-li o poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem, poplatková povinnost zaniká, pokud zápis nebyl proveden. Byl-li poplatek plátcem od poplatníka vybrán, vrátí jej plátce poplatku poplatníkovi.

§ 10a

(1) Je-li soud povinen vrátit již zaplacený poplatek nebo přeplatek na poplatku, učiní tak ve lhůtě do 30 dnů od právní moci rozhodnutí, kterým o vrácení rozhodl.

(2) Je-li již zaplacený poplatek nebo přeplatek poukázán po uplynutí lhůty podle [odstavce 1](#), soud na žádost poplatníka stanoví a do 30 dnů ode dne podání žádosti poukáže úrok z vratitelného přeplatku podle [daňového řádu](#).

Osvobození od poplatku

§ 11

(1) Od poplatku se osvobozují řízení ve věcech

- a) opatrovnických, péče soudu o nezletilé, osvojení a povolení uzavřít manželství,
- b) důchodového pojištění (zabezpečení), příplatku k důchodu, zvláštního příspěvku k důchodu, nemocenského pojištění, státní sociální podpory, pojistného na veřejné zdravotní pojištění, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státních dávek, **podpory v nezaměstnanosti, podpory při rekvalifikaci a kompenzace a dávek pěstounské péče,**
- c) vzájemné vyživovací povinnosti rodičů a dětí,
- d) zásahu do integrity, vyslovení přípustnosti převzetí nebo držení v ústavu zdravotnické péče,
- e) pozůstalostních v prvním stupni řízení,
- f) svéprávnosti, podpůrných opatření, poručenských a určení, zda je třeba souhlasu rodičů dítěte k jeho osvojení,

g) veřejného rejstříku, týká-li se zápis fyzické nebo právnické osoby, jejíž úpadek nebo hrozící úpadek se řeší v insolvenčním řízení, v němž již bylo vydáno rozhodnutí o úpadku,

h) přiznání statusu veřejné prospěšnosti,

i) volebních,

j) kompetenčních žalob,

k) výmazu osoby z veřejného rejstříku,

l) výmazu podnikatele z obchodního rejstříku,

m) náhrady škody nebo jiné újmy způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě, trestu nebo ochranném opatření nebo nesprávným úředním postupem.

(2) Od poplatku se osvobozují

a) Česká republika a státní fondy,

b) územní samosprávné celky v případech, kdy se spor týká výkonu státní správy, který je na ně přenesen,

c) navrhovatel v řízení o určení výživného včetně jeho zvýšení, nejde-li o vzájemnou vyživovací povinnost rodičů a dětí,

d) navrhovatel, jemuž byla způsobena újma, v řízení o náhradu újmy na zdraví nebo újmy způsobené usmrcením včetně náhrady škody na věcech vzniklé v souvislosti s ublížením na zdraví nebo usmrcením a náhrady nákladů léčení,

e) navrhovatel v řízení o náhradu škody z pracovního **nebo služebního** úrazu a nemoci z povolání,

f) neprovdaná matka v řízení o výživu a příspěvek na úhradu nákladů spojených s těhotenstvím a porodem,

g) navrhovatel v řízení o určení rodičovství, s výjimkou navrhovatele v řízení o popření rodičovství,

h) diplomatická zastupitelství cizích států a delegovaní diplomatictí zástupci, konzulové z povolání a další osoby, jsou-li státními příslušníky cizích států, požívající podle mezinárodního práva³⁾ výsady a imunity, je-li zaručena vzájemnost a nejde-li o poplatné úkony prováděné v osobním zájmu nebo k osobnímu prospěchu těchto osob,

i) cizinec v řízení ve věcech mezinárodní ochrany, dočasné ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o zajištění, rozhodnutí o prodloužení zajištění, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, a v řízení o propuštění cizince ze zajištění,

- j) navrhovatel v řízení o vydání věci nebo uplatnění nároku podle zvláštních předpisů⁴⁾, je-li v těchto předpisech zakotven nárok na osvobození,
- k) navrhovatel, který uplatňuje nároky podle zákona o mimosoudních rehabilitacích^{4a)},
- l) navrhovatel v řízení o poskytnutí peněžité pomoci obětem trestné činnosti,
- m) cizí státy včetně jejich orgánů, je-li zaručena vzájemnost,
- n) insolvenční správce nebo dlužník s dispozičními oprávněními v řízení o nárocích, které se týkají majetku patřícího do majetkové podstaty nebo které mají být uspokojeny z tohoto majetku,
- o) dlužník a insolvenční správce v insolvenčním řízení,
- p) navrhovatel ve věci ochrany proti domácímu násilí,
- q) navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který byl pravomocným odsuzujícím rozhodnutím v trestním řízení se svým nárokem nebo v jeho zbytku odkázán na řízení ve věcech občanskoprávních,
- r) poškozený trestným činem, jemuž byl pravomocným rozhodnutím soudu přiznán nárok na náhradu majetkové škody nebo nemajetkové újmy v penězích nebo na vydání bezdůvodného obohacení v řízeních, která souvisí s vymáháním tohoto nároku,
- s) navrhovatel v řízení o náhradě škody nebo nemajetkové újmy nebo na vydání bezdůvodného obohacení, který řádně uplatnil nárok v trestním řízení, které bylo zastaveno z důvodu rozhodnutí prezidenta republiky,
- t) právnická osoba se statusem veřejné prospěšnosti ve věcech veřejného rejstříku-,
- u) odborová organizace, mezinárodní odborová organizace, organizace zaměstnavatelů a mezinárodní organizace zaměstnavatelů nebo jejich pobočné organizace ve věcech zápisu jejich vzniku, změny a zániku do veřejného rejstříku.**

(3) Osvobození podle [odstavců 1 a 2](#) se vztahuje, s výjimkou pozůstalostního řízení, i na řízení

- a) o návrhu na nařízení předběžného opatření,
- b) před odvolacím soudem,
- c) o povolení obnovy,
- d) o žalobě pro zmatečnost,
- e) před dovolacím soudem,
- f) o kasační stížnosti,

g) o výkon rozhodnutí,

h) exekuční.

(4) Od poplatku se osvobozují také řízení před odvolacím soudem a řízení před dovolacím soudem, jde-li o řízení o výkon rozhodnutí a o exekuční řízení^{2a)}.

(5) Osvobození podle [odstavce 1 písm. g\)](#) a osvobození podle [odstavce 2](#) se vztahuje i na poplatky za úkony. **Osvobození podle odstavce 1 písm. g) a k) a osvobození podle odstavce 2 se vztahuje i na poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem.** Od poplatku se dále osvobozuje sepsání návrhu ve věci péče soudu o nezletilé, návrhu na nařízení výkonu rozhodnutí o výživném pro nezletilé děti a pomoc soudu před nařízením výkonu rozhodnutí, jde-li o vymáhání výživného pro nezletilé děti.

(6) Od poplatku se dále osvobozuje řízení podle položky 11 odst. 1 písm. c) sazebníku zahájené v důsledku přírodní živelní pohromy na území České republiky a úkony uvedené v položkách 28, 29, 30, 31, 33 a 34 sazebníku, pokud jsou navrhovány v důsledku přírodní živelní pohromy na území České republiky.

§ 12

(1) Vydá-li soud nesprávné rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit poplatek, toto rozhodnutí zruší nebo změní i bez návrhu.

(2) Změnu nebo zrušení povinnosti zaplatit poplatek lze pravomocně provést nejpozději do 3 let ode dne, kdy rozhodnutí o uložení povinnosti zaplatit poplatek nabylo právní moci. Ve stejné lhůtě zaniká i právo uložit povinnost zaplatit poplatek.

§ 13

(1) Ve věcech poplatků rozhoduje a postupuje soud nebo správa soudu podle [občanského soudního řádu](#), pokud nestanoví tento zákon jinak.

(2) Při správě placení poplatků se postupuje podle daňového řádu, pokud nestanoví tento zákon jinak.

(3) Poplatkové povinnosti, jakož i rozhodnutí předsedy senátu o přiznání osvobození od soudních poplatků⁵⁾, se evidují podle [daňového řádu](#).

§ 13a

zrušen

§ 14

nadpis vypuštěn

Proti usnesením ve věcech poplatků vydaným soudy ve správním soudnictví není odvolání přípustné.

Přechodná, zmocňovací a závěrečná ustanovení

§ 15

Z navržených poplatných úkonů a z řízení zahájených před účinností tohoto zákona se vybírají poplatky podle dosavadních předpisů, i když se stanou splatnými po účinnosti tohoto zákona. Při odvolání nebo dovolání podaném po účinnosti tohoto zákona se však postupuje podle sazebníku, který je přílohou tohoto zákona. Zaplacený arbitrážní poplatek se započte do poplatku, jestliže byl zaplacen před nabytím účinnosti tohoto zákona na účet orgánu hospodářské arbitráže.

§ 16

(1) Ministerstvo financí může právním předpisem vydaným v dohodě s Ministerstvem spravedlnosti osvobodit jednotlivé druhy poplatných úkonů a skupiny osob od poplatků.

(2) Po vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu může vláda České republiky na dobu trvání stavu ohrožení nebo válečného stavu svým nařízením v nezbytném rozsahu pro zajištění nouzového nebo válečného státního rozpočtu⁶⁾

a) provést úpravu předmětů a sazeb poplatků stanovených v sazebníku,

b) osvobodit od poplatků ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, hasičské záchranné sbory a havarijní službu.

(3) Vláda může nařízením stanovit osvobození od některých poplatků pro skupinu cizinců, kterým je na území České republiky poskytnuta dočasná ochrana.

§ 17

Ministerstvo financí, finanční úřady a Ministerstvo spravedlnosti kontrolují u soudů, zda se poplatky vybírají ve správné výši, řádně a včas. Finanční úřady kontrolují též poplatky vrácené z účtu soudu.

Příloha

SAZEBNÍK POPLATKŮ

Položka 1

1. Za návrh na zahájení občanského soudního řízení a za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, jehož předmětem je peněžité plnění

a) do částky 20 000 Kč	1 000 Kč
b) v částce vyšší než 20 000 Kč do 40 000 000 Kč	5% z této částky
c) v částce vyšší než 40 000 000 Kč	2 000 000
Kč a 1%	
	z částky přesahující

40 000 000 Kč;
částka nad
250 000 000 Kč
se nezapočítává

2. Ze vzájemného návrhu žalovaného se platí poplatek tak, jako by byl tento návrh podáván samostatně. Uplatnil-li žalovaný proti navrhovateli svou peněžitou pohledávku k započtení, platí se poplatek z částky, o kterou pohledávka žalovaného přesahuje peněžité plnění uplatněné navrhovatelem.

3. Je-li předmětem řízení plnění ze smlouvy, které bylo ve smlouvě vyjádřeno v penězích, vybere se poplatek podle bodu 1. Ve sporu o vrácení plnění z neplatné nebo zrušené smlouvy to platí obdobně.

4. Je-li předmětem řízení směnka nebo šek a nejde-li o zaplacení peněžité částky, vybere se poplatek podle bodu 1, a to podle peněžité částky uvedené ve směnce nebo šeku. Obdobně se postupuje, jde-li o jiný cenný papír, na němž je uvedena jmenovitá hodnota.

Položka 2

~~1. Za návrh na vydání elektronického platebního rozkazu, jehož předmětem je peněžité plnění~~

a) do částky 10 000 Kč včetně	400 Kč
b) v částce vyšší než 10 000 do 20 000 Kč včetně	800 Kč
c) v částce vyšší než 20 000 Kč	4 % z této částky

~~2. Pokud soud platební rozkaz nevydá a pokračuje v řízení, doměří navrhovateli poplatek do výše položky 1.~~

~~3. Pokud nebyl návrh na vydání elektronického platebního rozkazu podán prostřednictvím aplikace k tomu určené, vybere se poplatek podle položky 1~~

Položka 11

1. Za návrh na zahájení řízení ve věcech veřejného rejstříku	
a) za první zápis akciové společnosti do veřejného rejstříku	12 000 Kč
b) za první zápis spolku do veřejného rejstříku	1 000 Kč
c) za první zápis osoby do veřejného rejstříku, s výjimkou akciové společnosti nebo spolku	6 000 Kč
d) za změny nebo doplnění zápisu u spolku	1 000 Kč
e) za změny nebo doplnění zápisu	2 000 Kč
f) za zápis obchodní firmy řádně založené obchodní korporace učiněný před zápisem obchodní korporace do veřejného rejstříku	1 000 Kč

5. Poplatek podle bodu 1 písmen d) a e) se vybere za návrh pouze jednou bez ohledu na počet měněných nebo doplňovaných skutečností uvedených v návrhu. Změnou se rozumí i návrh na výmaz skutečnosti a zápis nové skutečnosti týkající se právnické osoby nebo pouze návrh na výmaz skutečnosti, není-li nahrazována jinou skutečností, nebo pouze návrh na zápis doplňované skutečnosti, nenahrazuje-li jinou skutečnost. Změnou se nerozumí návrh na výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku.

6. Podle této položky se platí poplatek také za řízení ve věcech veřejného rejstříku zahájené bez návrhu, ve kterém soud rozhodl o provedení zápisu.

7. Poplatek podle této položky se nevybere za řízení ve věcech veřejného rejstříku zahájené na návrh příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem.

Poplatek za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem

Položka 39

1. Za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem	
a) za první zápis akciové společnosti do veřejného rejstříku	8 000 Kč
b) za první zápis osoby do veřejného rejstříku, s výjimkou akciové společnosti nebo spolku	2 700 Kč
c) za změny nebo doplnění	1 000 Kč

2. Poplatek podle bodu 1 písm. c) se vybere za žádost pouze jednou bez ohledu na počet měněných nebo doplňovaných skutečností uvedených v žádosti. Změnou se rozumí i žádost o výmaz skutečnosti a zápis nové skutečnosti týkající se právnické osoby nebo pouze žádost o výmaz skutečnosti, není-li nahrazována jinou skutečností, nebo pouze žádost o zápis doplňované skutečnosti, nenahrazuje-li jinou skutečnost. Změnou se nerozumí žádost o výmaz právnické osoby z veřejného rejstříku.

3. Poplatek podle této položky se nevybere za zápis skutečnosti do veřejného rejstříku provedený notářem na základě žádosti příspěvkové organizace zřízené územním samosprávným celkem.

Platné znění zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 9

(1) Nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.

(2) Krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně

a) ve sporech o vzájemné vypořádání úhrady přeplatku na dávce důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi a ve sporech o

vzájemné vypořádání regresní náhrady zaplacené v důsledku vzniku nároku na dávku nemocenského pojištění,

b) ve sporech o určení nezákonnosti stávky nebo výluky,

c) ve sporech týkajících se cizího státu nebo osob požívajících diplomatických imunit a výsad, jestliže tyto spory patří do pravomoci soudů České republiky,

d) ve sporech o zrušení rozhodnutí rozhodce o plnění závazků z kolektivní smlouvy,

e) ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci,

f) ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace,

g) ve sporech vyplývajících z práva duševního vlastnictví,

h) ve sporech o ochranu práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním nebo nedovoleným omezením soutěže,

i) ve věcech ochrany názvu a pověsti právnické osoby,

j) ve sporech z finančního zajištění a sporech týkajících se směnek, šeků a investičních nástrojů,

k) ve sporech z obchodů na komoditní burze,

l) ve věcech jednání shromáždění společenství vlastníků a sporů z toho vzniklých, **s výjimkou sporů o příspěvky členů společenství vlastníků na správu domu a pozemku, sporů o zálohy na úhradu za služby a způsobu rozúčtování cen služeb,**

m) ve věcech přeměn obchodních společností a družstev, včetně všech řízení o náhradě podle zvláštního právního předpisu,

n) ve sporech z koupě závodu, pachtu závodu nebo jeho části,

o) ve sporech ze smluv na stavební práce, které jsou nadlimitními veřejnými zakázkami, včetně dodávek nezbytných k provedení těchto smluv.

(3) Nejvyšší soud České republiky (dále jen "Nejvyšší soud") rozhoduje jako soud prvního stupně, stanoví-li tak zvláštní právní předpis.

**Platné znění zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, s vyznačením
navrhovaných změn**

§ 108

Placení odměny a náhrad

(1) Odměnu, náhradu hotových výdajů a náhradu za daň z přidané hodnoty jsou v řízení o pozůstalosti povinni notáři zaplatit

- a) jediný dědic, který nabývá dědictví, jež není předlužené,
- b) více dědiců, kteří nabývají dědictví, jež není předlužené, a to podle poměru svých dědických podílů nebo podle poměru majetku nabytého při rozdělení pozůstalosti,
- c) pozůstalý manžel, který nabývá majetek na základě dohody schválené soudem podle § 162 odst. 1 nebo na základě vypořádání usnesením soudu podle § 162 odst. 2, bylo-li řízení o pozůstalosti zastaveno podle § 153 nebo 154,**
- ~~ed)~~ stát, nejde-li o případy podle písmene a) ~~nebo b)~~ **až c).**

(2) O tom, kdo a v jaké výši platí odměnu notáře a jeho hotové výdaje, popřípadě též náhradu za daň z přidané hodnoty, rozhodne soud i bez návrhu v usnesení, kterým se řízení v prvním stupni končí. Při rozhodování soud určí náhradu za daň z přidané hodnoty podle sazby daně z přidané hodnoty stanovené jiným právním předpisem.

§ 353

Rozhodnutí

(1) O návrhu na vyslovení neplatnosti volby do rady zaměstnanců a neplatnosti volby do rady státních zaměstnanců nebo neplatnosti volby zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a neplatnosti volby zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu státní služby nebo návrhu neplatnosti voleb členů zvláštního vyjednávacího výboru zaměstnanců evropské družstevní společnosti, kteří jsou voleni jako zástupci zaměstnanců z České republiky, rozhodne soud do 10 dnů ode dne doručení návrhu.

(2) Jednání není třeba nařizovat.

(3) Proti rozhodnutí nejsou přípustné opravné prostředky.

Díl 8

Řízení o soudním prodeji zástavy

§ 353a

Místní příslušnost

(1) Pro řízení je příslušný obecný soud zástavního dlužníka.

(2) Namísto soudu uvedeného v odstavci 1 je k řízení příslušný soud, v jehož obvodu je nemovitá zástava, týká-li se řízení práva k ní.

§ 354

Zahájení řízení

Řízení lze zahájit jen na návrh zástavního věřitele, kterým se domáhá nařízení soudního prodeje zástavy; to neplatí, neumožňují-li jiné právní předpisy soudní prodej zástavy.

§ 452

Předběžné opatření upravující poměry dítěte

(1) Ocitlo-li se nezletilé dítě ve stavu nedostatku řádné péče bez ohledu na to, zda tu je či není osoba, která má právo o dítě pečovat, nebo je-li život dítěte, jeho normální vývoj nebo jiný důležitý zájem vážně ohrožen nebo byl-li narušen, soud předběžným opatřením upraví poměry dítěte na nezbytně nutnou dobu tak, že nařídí, aby dítě bylo umístěno ve vhodném prostředí, které v usnesení označí.

(2) Vhodným prostředím se rozumí výchovné prostředí u osoby nebo zařízení způsobilého zajistit nezletilému řádnou péči s ohledem na jeho fyzický a duševní stav, jakož i rozumovou vyspělost a umožnit realizaci případných jiných opatření stanovených předběžným opatřením. Předběžným opatřením podle odstavce 1 lze svěřit dítě i do pěstounské péče na přechodnou dobu, po kterou rodič nemůže dítě ze závažných důvodů vychovávat, nebo po jejímž uplynutí lze dítě svěřit do péče před osvojením, dát souhlas rodiče s osvojením či rozhodnout o tom, že není třeba souhlasu rodiče k osvojení.

§ 453

Místní příslušnost

(1) K rozhodnutí o návrhu na předběžné opatření je příslušný obecný soud navrhovatele.

(2) Je-li předběžné opatření nařízeno, soud předá po provedení jeho výkonu věc neprodleně soudu příslušnému podle § 467. Má-li soud, kterému byla věc předána, za to, že není soudem uvedeným podle § 467, předloží věc k rozhodnutí o příslušnosti svému nadřízenému soudu; tímto rozhodnutím je soud, jehož příslušnost byla určena, vázán.

§ 454

Zahájení řízení

(1) Předběžné opatření může soud nařídít jen na návrh orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

(2) Návrh na předběžné opatření musí obsahovat kromě obecných náležitostí návrhu na zahájení řízení jméno nezletilého, jména, povolání a bydliště ostatních účastníků, jsou-li navrhovateli známa, vyličení rozhodujících skutečností odůvodňujících nařízení předběžného

opatření, označení osoby, které má být dítě předáno do péče. Neobsahuje-li návrh všechny náležitosti, a pro tyto vady není možné o návrhu rozhodnout ve lhůtě k tomu stanovené, soud návrh odmítne. Ustanovení o opravení nebo doplnění podání, které neobsahuje všechny stanovené náležitosti nebo které je nesrozumitelné nebo neurčité, se nepoužije.

§ 455

Zastoupení nezletilého

(1) Nezletilý nemusí být zastoupen; nemá-li nezletilý zákonného zástupce nebo nemůže-li jej zákonný zástupce v řízení zastupovat, jmenuje mu soud příslušný podle § 467 opatrovníka bezodkladně po předání věci. Opatrovníkem soud jmenuje zpravidla orgán sociálně- právní ochrany dětí.

(2) Byl-li jmenován opatrovníkem nezletilého orgán sociálně-právní ochrany dětí, který podal návrh na předběžné opatření, jmenuje soud na návrh opatrovníka jiného.

§ 456

Lhůta pro rozhodnutí

O návrhu na předběžné opatření soud rozhodne bezodkladně, nejpozději do 24 hodin od jeho podání.

§ 457

Vykonatelnost

Rozhodnutí, kterým bylo návrhu vyhověno, je vykonatelné vydáním. Jeho výrok je závazný pro každého.

§ 458

Doručování

Rozhodnutí se doručuje účastníkům až při provedení jeho výkonu. Účastníkům, kteří nebyli při provedení výkonu přítomni, rozhodnutí doručí dodatečně soud příslušný podle § 445 ~~467~~ spolu s vyrozuměním, že byl proveden jeho výkon.

Platné znění zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, s vyznačením navrhovaných změn

§ 7

Příslušnost soudů

(1) Nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení věcně příslušný krajský soud.

(2) Nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.

(3) Ve věcech důchodového pojištění, úrazového pojištění a dávek podle zvláštních předpisů vyplácených spolu s důchody^{1a)} a ve věcech zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, dávek státní sociální podpory, **dávek pěstounské péče**, dávek pro osoby se zdravotním postižením, průkazu osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči a dávek pomoci v hmotné nouzi je k řízení příslušný krajský soud, v jehož obvodu má návrhatel bydliště nebo sídlo, popřípadě v jehož obvodu se zdržuje.

(4) Byl-li návrh ve věci správního soudnictví podán u soudu, který není věcně příslušný k jeho vyřízení, postoupí jej tento soud k vyřízení soudu věcně a místně příslušnému. Byla-li věc nesprávně postoupena Nejvyššímu správnímu soudu, vrátí ji Nejvyšší správní soud krajskému soudu, který ji postoupil, nebo ji postoupí krajskému soudu věcně a místně příslušnému.

(5) Není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.

§ 31

(1) Krajský soud ve věcech správního soudnictví, nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou soudců.

(2) Ve věcech důchodového pojištění, úrazového pojištění, nemocenského pojištění, uchazečů o zaměstnání a jejich podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci podle předpisů o zaměstnanosti, sociální péče, pomoci v hmotné nouzi a státní sociální podpory, **dávek pěstounské péče**, ve věcech přestupků, mezinárodní ochrany, rozhodnutí o správním vyhoštění, rozhodnutí o povinnosti opustit území, rozhodnutí o zajištění cizince, rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince, jakož i jiných rozhodnutí, jejichž důsledkem je omezení osobní svobody cizince, jakož i v dalších věcech, v nichž tak stanoví zvláštní zákon, rozhoduje specializovaný samosoudce.

(3) Stanoví-li tak tento zákon, rozhoduje a činí jednotlivé úkony předseda senátu. Práva a povinnosti předsedy senátu má i specializovaný samosoudce.